

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 28.02.2024 r.

Poz. 1082

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-I.4131.12.2024.ESR WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 21 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały nr LXVI/750/2023 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

Uzasadnienie

W dniu 20 grudnia 2023r. Rada Miasta Starogard Gdański podjęła uchwałę nr LXVI/750/2023 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim. W podstawie prawnej uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 53 i art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023r., poz. 901). Powyższa uchwała została doręczona wojewodzie pomorskiemu w dniu 22 stycznia 2024r. W § 1 uchwały Rada Miasta Starogard Gdański postanowiła o uchwaleniu szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganych, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim. W § 2 ust.1 uchwały wskazano, że pobyt w mieszkaniu wspomagany jest odpłatny, za wyjątkiem osób, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Stosownie zaś do treści § 2 ust.2 wysokość miesięcznej odpłatności i okres pobytu ustala Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim w uzgodnieniu z osobą, której przyznano pobyt w mieszkaniu wspomagany, uwzględniając jej sytuację życiową, zgodnie z warunkami określonymi w ust.3. W § 2 ust. 3 uchwały Rada określiła stawki opłaty za pobyt ustalonej w okresach miesięcznych i uzależniła tę opłatę od dochodu osoby lub rodziny w stosunku procentowym do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Rada postanowiła, że opłata ta wyniesie w zależności od tego dochodu 30%, 50%, 70% lub 100% „miesięcznej opłaty za pobyt w mieszkaniu wspomagany za osobę”. Zgodnie ze wskazanym w podstawie prawnej uchwały art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym, do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Wymieniony w podstawie prawnej art. 53 ustawy o pomocy społecznej dotyczy przyznawania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany. Zgodnie zaś z art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Natomiast art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej określa, że rada gminy zobowiązana została do ustalenia, w drodze uchwały, w zakresie zadań własnych, szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowane jest stanowisko, że uchwała wydana na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej powinna

zawierać takie szczegółowe ukształtowanie zasad odpłatności, aby beneficjent tego rodzaju pomocy mógł odczytać z treści uchwały, w jaki sposób ustalona zostanie odpłatność za tego rodzaju pomoc, zaś podmiot kierujący do mieszkania wspomaganego będzie mógł odczytać reguły, jakimi powinien się kierować ustalając opłatę w decyzji administracyjnej. Z analizy treści § 2 ust. 3 uchwały wynika że „miesięczna opłata za pobyt w mieszkaniu wspomaganym” stanowić ma konkretną kwotę wynikającą ze stawki procentowej zależnej od dochodu danego mieszkańca. Przykładowo w przypadku osoby, która uzyskuje dochód w wysokości powyżej 150% do 200% kryterium dochodowego miesięczna odpłatność za pobyt w mieszkaniu wspomaganym została określona jako 50%. Zatem osoba ta w przypadku miesięcznego pobytu w mieszkaniu wspomaganym poniesie opłatę w wysokości 50% swojego dochodu. W orzecznictwie administracyjnoprawnym przyjmuje się, że kryteria odpłatności za pobyt w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej powinny być odniesione do celu przepisów regulujących zadania stawiane poszczególnym jednostkom pomocy społecznej, a zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej jest nim przede wszystkim zakres usług. Zatem rada gminy ustalając konkretny wymiar opłaty (określając w poszczególnych przypadkach stałą kwotę miesięcznej opłaty, wynikającą z działania arytmetycznego) przekroczyła upoważnienie ustawowe udzielone radzie gminy w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej oraz wkroczyła w kompetencje innego organu (organu kierującego). Tytułem przykładu organ nadzoru wskazuje wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IV SA/Wr 629/13. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd stwierdził, cyt.: „Mając na względzie brzmienie art. 97 ust. 1 ustawy nie ulega zdaniem Sądu wątpliwości, że ustalenie opłaty powinno przyjąć formę decyzji administracyjnej. Przy czym, znaczący wpływ na treść ewentualnego rozstrzygnięcia ma zakres przyznanej pomocy i stanowisko strony (osoby kierowanej lub jej przedstawiciela ustawowego), z nią bowiem organ orzekający powinien uzgodnić wysokość opłaty.” Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że sposób ustalenia w przedmiotowej uchwale zasad odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia nie wypełnia delegacji ustawowej określonej w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej. Akt normatywny wydany z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego lub niewypełniający tego upoważnienia w całości nie spełnia konstytucyjnych przesłanek legalności aktu wykonawczego i jako taki jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP, ponieważ w demokratycznym państwie prawa nie może funkcjonować akt prawny o charakterze podustawowym, sprzeczny z przepisami ustawowymi (...)” (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2001 r., P 4/00, OTK 2001, Nr 5, poz. 126). Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że postanowienia § 2 ust. 3 przedmiotowej uchwały, jako podjęte z przekroczeniem upoważnienia udzielonego w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej w istotny sposób naruszają prawo. Uzasadniając stwierdzenie nieważności uchwały w całości organ nadzoru wskazuje, że na skutek wyeliminowania z obrotu prawnego jedynie § 2 ust. 3 uchwały uchwała ta nie posiadałaby obligatoryjnego elementu aktu prawa miejscowego podjętego na podstawie art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej i tym samym w istotny sposób naruszałaby te przepisy.

Wobec powyższego stwierdzenie nieważności uchwały nr LXVI/750/2023 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach wspomaganym, prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

WOJEWODA POMORSKI

Beata Rutkiewicz